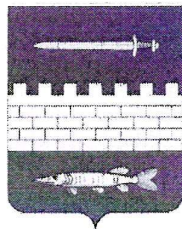

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ШАХМАЙКИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
НОВОШЕШМИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЯҢА ЧИШМӘ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ШАХМАЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

Ул. Центральная, д.45Б
с. Шахмайкино, 423183

Үзәк урам, 45Б
Шахмай авылы, 423183

тел.: (8-84348) 3-84-96, факс: (8-84348) 3-84-46, Shah.Nsm@tatar.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

«13» апрель 2026 ел

№ 4

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Шахмай авыл җирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды җирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге җирләргә керми торган яшел утыртмаларны булдыру, тоту һәм саклау кагыйдәләре турындагы нигезләмәне раслау хакында

«Гавами хакимиятнең бердәм системасында җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 20 март 2025 ел № 33-ФЗ Федераль закон, «өйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Шахмай авыл җирлеге муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Шахмай авыл җирлеге башкарма комитеты

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Шахмай авыл җирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды җирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге җирләргә керми торган яшел утыртмаларны булдыру, тоту һәм саклау кагыйдәләре турындагы нигезләмәләргә кушымта нигезендә расларга.

2. Өлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтөрөндә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында: <https://pravo.tatarstan.ru> һәм «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникацион чөлтөрөндә Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталында Яңа Чишмә муниципаль районының рәсми сайтында <https://novosheshminsk.tatarstan.ru> бастырып чыгарырга.

3. Өлеге карарның үтәләшен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

4. Өлеге карар рәсми басылып чыккан көнненән үз көченә керә.

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә
муниципаль районы Шахмай авыл җирлеге
башкарма комитеты җитәкчесе

Н.М. Илалова

Нигезләмә

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Шахмай авыл җирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды җирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милккәндәге җирләргә керми торган яшел утыртмаларны булдыру, тоту һәм саклау кагыйдәләре турында

1. Гомуми өлеш

1.1. Яшелләнделерелгән территорияләр утыртмалар белән бергә табигатьне саклау, мохитне саклау, рекреацион, мохит формалаштыру һәм санитар-саклау функцияләрен үтиләр, табигать комплексы территориясенә һәм җирлекнең яшел фонды территориясенә состав өлеше булып торалар.

1.2. Яшелләнделерелгән территорияләрнең урыны һәм чикләре тарихи барлыкка килгән планлаштыруны һәм табигый компонентларны-рельефны, акваторияләрне һәм яшел утыртмаларны исәпкә алып билгеләнә.

1.3. Яшел үсентеләрне карап тоту һәм саклау Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Шахмай авыл җирлеге башкарма комитетына йөкләнә.

1.4. Яңа төзелешкә яшелләнделерелгән территорияләр булдыру буенча комплекслы эшләр керә. Яңа төзелештәге эшләрнең барлык төрләре дә билгеләнгән тәртиптә эшләнгән, килештерелгән һәм расланган проект документациясе нигезендә башкарыла.

1.5. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Шахмай авыл җирлеге (алга таба – авыл җирлеге) территориясендә яшел үсентеләрне агымдагы карап тоту эшләренә агач төпләрен кисеп, коры, авария хәлендәге һәм декоратив төсе югалган агач һәм куакларны аудару; үсемлекләрне санитар кисү керә.

1.6. Яшелләнделерү объектларын карап тоту-яшеллекләрне һәм яшелләнделерелгән территорияләрне төзекләндерү элементларын карау буенча комплекслы эшләр ул. Яшел утыртмаларны карап тоту үз эченә ала:

- агымдагы ремонт,

- агачларны һәм куакларны карау эшләре – тукландыру, су сибү, көпшөләү, утау, үсемлекләрне саклау, тамыр системасын жылыту, туңга чыдам булмаган токымлы куакларны бәйләү һәм чишү, жылылык сөюче үсемлекләрне каплау һәм каплау (барлык тиешле эшләр белән бергә), ашламаларны, чүп-чарны төяү һәм бушату, коры һәм авария хәлендәге агачларны кисү;

- чәчәкләрне карау эшләре – орлык чәчү, үсентеләр һәм суган утырту, су сибү, көпшөкләндерү, утау, тукландыру, үсемлекләрне яклау, чүп жыю һәм башка тиешле эшләр;

- чәчәк вазаларын карау эшләре.

2. Яшел утыртмалар утырту.

2.1. Территорияне эзерләү.

2.1.1. Территорияне эзерләү эшләрен җимерелергә тиешле корылмаларны, агач төпләрен, төзелеш материаллары калдыкларын, чүп-чарны чистартудан башларга кирәк:

Объект	Агач күчөрөннөн объектка кадәр, м.	Агач кәүсәсеннән объектка кадәр, м.
Бинаның, корылманың тышкы дивары	5,0	1,5
Тротуар кыры, бакча юлы	0,7	0,5
Урамның машина йөрү өлеше чиге	2,0	1,0
Яктырту челтәренең таянычы	4,0	
Терәк стенкаларның табаны һәм эчке кыры	3,0	1,0
Газүткәргеч: тышкы торбалар өчен	2,0	-
Газүткәргеч: полиэтилен торбалардан жир асты газүткәргече (торбаның төрле якларында)	3,0	-
Суүткәргеч, дренаж	2,0	-
Көч кабеле, элемент кабеле	2,0	0,7

Искәрмә:

1. Китерелгән нормативлар ябалдашларының диаметры 5 м дан артмаган агачларга карый һәм зуррак диаметрлы агачлар өчен тиешенчә зурайтылырга тиеш.

2. Биналарның, корылмаларның, балалар учреждениеләренең тышкы диварлары янына агачлар һәм куаклар утыртканда инсоляциянең һәм табигый яктылыкның норматив дәрәжәләрен үтәргә кирәк.

2.2. Яшел утыртмаларны карап тоту

2.2.1. Яшел утыртмаларны дәрәжә карап тоту буенча төп чараларның берсе булып ябалдашларны кисү тора. Кисү төрләре түбәндәгечә була: санитар, яшәртү, формалаштыру.

2.2.2. Ябалдашны санитар кисү карт, авыру, кибә торган һәм зарарланган ботакларны, шулай ук ябалдаш эченә караган яки бер-берсенә якин булган ботакларны бетерүгә юнәлдерелгән.

Шулай ук үзек кәүсәдән кискен почмак белән өскә таба яки вертикаль рәвештә (Пирамида формаларын исәпкә алмаганда) китә торган бәбәкләр сынмасын һәм кәүсәдә яралар ясалмасын өчен мәжбүри рәвештә алынырга тиеш.

Санитар кисүне ел саен вегетация чорында башкарырга кирәк. Ләкин күп санлы эре ботакларны бер үк вакытта алуның мәгънәсе юк, шуңа күрә аларны акрынлап, елына 1-2 тармакны алу яхшырак.

2.3. Чәчәк бакчалары төзелеше

2.3.1. Чәчәклек - бер, ике яки күпъяллык үсемлекләр утыртылган геометрик формалы яисә ирекле формалы участок ул. Бу яшелләндерү объектының иң декоратив элементларының берсе.

2.4. Чәчәк бакчаларының эчтәлегә

2.4.1. Чәчәк бакчаларын тиешле тәртиптә тоту үсемлекләргә су сибүдән һәм юудан, туфракны йомшартудан һәм чүп үләннәрне жыюдан, чәчәк аткан чәчәкләрне кисүдән, корткычлардан һәм авырулардан саклаудан, мульчировкалаудан, минераль ашламалар кертүдән, чүп-чардан жыюдан гыйбарәт.

2.4.2. Беръяллык һәм икеъяллык чәчәклекләргә су сибү, жир тамырлар яткан тирәнлеккә дымланырлык итеп исәпләгәндә, тигез булырга тиеш.